

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
de heer drs. J. De Maa
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Tevens per e-mail: secretariaat.DE@acm.nl

Gasunie Transport Services B.V.

Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 50
F (050) 360 30 36
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum
2 december 2013

Doorkiesnummer
+31 50 521 2250

Ons kenmerk
LTM 13.0970

Uw kenmerk

Onderwerp
Consultatiedocument Duurzaamheid in energietoezicht

Geachte heer De Maa,

In deze brief willen Gasunie Transport Services (GTS) en Gasunie graag reageren op het consultatiedocument "Duurzaamheid in energietoezicht" met kenmerk ACM/DE/2013/205227, zaaknummer 13.0849.66.

Wij waarderen het zeer dat ACM belangstellenden uitnodigt om op haar visiedocument te reageren. Het consultatiedocument geeft aan dat ACM positief staat tegenover duurzaamheidsinitiatieven in de energiebranche. Hier sluiten wij ons volledig bij aan. Wij willen hier echter wel bij aantekenen dat tot nog toe in de praktijk ACM vrijwel uitsluitend kijkt naar de doelmatigheid van de activiteiten van netbeheerders. Verder geeft ACM aan dat de netbeheerders een afweging moeten maken van de maatschappelijke kosten en baten. GTS merkt op dat die afweging abstraheert van de wettelijk taken die GTS heeft en waaraan zij niet voorbij kan gaan (bijvoorbeeld de verplichting aansluitpunten aan te leggen) en aan het feit dat de netbeheerder niet over de aansluiting heen kan en mag kijken.

Gasunie en GTS concluderen dat er op dit moment te weinig ruimte gegeven wordt aan netbeheerders voor duurzame initiatieven en hopen dat als resultaat van dit consultatiedocument deze ruimte er in de toekomst meer zal komen.

Vraag 1: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u het eens bent met de door ACM gehanteerde reikwijdte van het begrip duurzaamheid in de context van haar sectorspecifieke toezicht op basis van de Elektriciteitswet en de Gaswet?

Wij hebben begrip voor de manier waarop ACM hiernaar kijkt in het consultatiedocument. Wel vragen wij ACM om rekening te houden met eventuele wijzigingen of andere invulling van dit begrip in zowel nationale als Europese context.

Vraag 2: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u het wenselijk acht dat de wetgever voor het werk van ACM een specifieke taak formuleert op het gebied van duurzaamheidsaspecten van de energievoorziening? Indien u dit wenselijk acht, hoe zou die specifieke taak volgens u dan moeten worden vormgegeven?

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 2 december 2013

Ons kenmerk: LTM 13.0970

Onderwerp: Consultatiedocument Duurzaamheid in energietoezicht

Wij zijn het niet eens met de constatering dat ACM geen specifieke taak zou hebben op het gebied van duurzaamheidsaspecten van de energievoorziening. In de Gaswet heeft/krijgt de ACM wel degelijk taken rondom duurzaamheid:

- Artikel 12 f onderdeel j: dit is nog niet van kracht, maar zodra Richtlijn 2012/27 geïmplementeerd is in de Gaswet zal ACM bij het vaststellen van de tariefstructuren en de voorwaarden rekening moeten houden met deze energie efficiëntie richtlijn (uit de MvT: *"Op grond van artikel 15, eerste lid, vierde alinea, en bijlage XI, punt 2, van de richtlijn, moeten de voorschriften en tarieven in de elektriciteitssector geen beletsel vormen voor het aanbieden van vraagresponmaatregelen, vraagbeheer en gedistribueerde opwekking. Het ligt voor de hand om deze norm ook toe te passen in de gassector. Om te verzekeren dat netbeheerders geen voorschriften hanteren die het aanbod of de uitvoering belemmeren van deze maatregelen, wordt het nieuwe artikel 12f, onder j, van de Gaswet voorgesteld. Op grond hiervan zal de ACM erop toezien dat de tarieven en voorwaarden van netbeheerders geen belemmeringen inhouden van de inzet van genoemde diensten als systeemdienst."*)
- Artikel 82 lid 2: deze bepaling zal van kracht worden na aanneming van de Verzamelwet door de Eerste Kamer. Dit artikel bepaalt dat ACM bij het vaststellen van de methode van regulering, naast de belangen van doelmatigheid, voorzieningszekerheid en een redelijk rendement op investeringen, ook rekening moet houden met het belang van duurzaamheid. Dit betekent dat in de tariefregulering ruimte moet worden gemaakt voor duurzaamheidsinvesteringen van de beheerder van het landelijk gastransportnet.

Naast deze twee taken in de Gaswet zou de wetgever de rol van ACM nog kunnen aansterken en sterker in de wet kunnen verankeren dat ACM erop toeziet dat de netbeheerder niet de beperkende factor is voor duurzaamheidsinitiatieven en de netbeheerder hiervoor ook ruimte krijgt binnen de financiële regulering.

Vraag 3: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u de uitgangspunten van ACM voor haar energietoezicht met betrekking tot duurzaamheid onderschrijft?

ACM noemt de volgende uitgangspunten:

1. ACM maakt niet de beleidskeuzes met betrekking tot duurzaamheidsdoelstelling
2. Eigen verantwoordelijkheid van de netbeheerders
3. ACM is open over de wijze waarop zij haar toezicht op de energiemarkt invult.

Wij kunnen ons vinden in deze uitgangspunten. Wij zien echter in de recente praktijk dat ACM deze uitgangspunten niet altijd waar maakt. Door met name het uitsluitend toetsen op doelmatigheid van de investeringen, is ACM wel degelijk sterk bepalend voor de keuzes die de netbeheerders ten aanzien van duurzaamheid kunnen maken. Als voorbeeld staat op pagina 5/23 het citaat "dat de regulerende instantie onder meer tot doel heeft [...] het wegnemen van toegangsbelemmeringen". Het "opgesloten zitten" van groen gas in een netgebied van een RNB is zo'n toegangsbelemmering, die door middel van "overstort" van het gas naar het landelijk gastransportnet kan worden opgeheven.

In het methodebesluit GTS 2014-2013 concludeert ACM in randnummer 78 dat er geen aanleiding is om de toename van groen gas te betrekken bij de methode van regulering voor

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 2 december 2013

Ons kenmerk: LTM 13.0970

Onderwerp: Consultatiedocument Duurzaamheid in energietoezicht

GTS, waardoor het voor GTS lastiger wordt te investeren in het opheffen van deze belemmering. Dit geeft aan dat in de praktijk ACM wel degelijk beleidskeuzes maakt. In deze is het consultatiedocument niet in lijn met met de praktijk.

Vraag 4: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u de visie van ACM met betrekking tot tariefregulering van de netbeheerder in relatie tot duurzaamheid onderschrijft?

Op pagina 10/23 schrijft ACM: "Bij de vaststelling van de tariefstructuren en voorwaarden heeft ACM de nodige beoordelingsvrijheid. Er bestaat derhalve ruimte om bij de vaststelling van tariefstructuren en voorwaarden duurzaamheidsaspecten in de belangenafweging mee te nemen". Het is van belang dat netbeheerders van te voren weten waar ze aan toe zijn. Naar onze mening is de opstelling van ACM in deze op dit moment te afwachtend en biedt geen kans voor de netbeheerders om een voortrekkersrol in de transitie naar een duurzame energievoorziening te spelen.

Een van de kernbegrippen waar ACM van uit gaat is "outputsturing – ACM gaat niet op de stoel van de netbeheerder zitten". Wij zijn het op zich met deze opstelling eens, echter, zoals in het antwoord op vraag 3 te lezen is, lijkt de praktijk anders aan te geven.

Door op totale kosten te sturen en daarmee doelmatigheid als hoofdcriterium te hanteren, ontnemt ACM de netbeheerders verder de kans om op andere criteria te sturen zoals bijvoorbeeld duurzaamheid, terwijl het nieuwe artikel 82, lid 2 van de Gaswet wel voorschrijft dat ACM bij het vaststellen van de methode van regulering rekening moet houden met het belang van duurzaamheid. Op deze wijze wordt de ruimte voor GTS om bijvoorbeeld duurzaamheid een meer belangrijke positie te geven in haar inkoopproces sterk ingeperkt.

Vraag 5: Bent u van mening dat ACM op dit moment voldoende ruimte heeft en daar ook gebruik van maakt om duurzaamheidsaspecten mee te nemen bij de vaststelling van tariefstructuren en voorwaarden? Zo nee: welke wijzigingen in de tariefstructuren en/of voorwaarden zijn volgens u wenselijk en mogelijk?

Duurzaamheidsinvesteringen zijn uitbreidingsinvesteringen in het kader van het verbeteren van duurzaamheid. Hiermee onderscheiden zij zich van "reguliere" investeringen. Het is voor duurzaamheidsinvesteringen moeilijk vast te stellen wat de toekomstige ontwikkelingen zijn. Deze onzekerheid is een drempel voor het doen van duurzaamheidsinvesteringen. Wij pleiten ervoor dat duurzaamheidsinvesteringen bij het moment van ingebruikname geactiveerd kunnen worden en mee kunnen worden genomen in het tariefvoorstel met de toevoeging dat voor alle duurzaamheidsinvesteringen een afschrijvingstermijn van 10 jaar van toepassing is en dat alle noodzakelijke doelmatige kosten verbonden aan de duurzaamheidsinvestering worden vergoed. Op dit moment wordt deze ruimte niet geboden in de methodebesluiten. Zoals wij eerder al aangaven heeft ACM een taak om bij het vaststellen van de methode van regulering rekening te houden met het belang van duurzaamheid.

Dit betekent dat in de tariefregulering ruimte moet worden gemaakt voor duurzaamheidsinvesteringen van de netbeheerders en ACM wel degelijk een onderscheid kan maken tussen investeringen in het kader van duurzaamheid en andere investeringen.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 2 december 2013

Ons kenmerk: LTM 13.0970

Onderwerp: Consultatiedocument Duurzaamheid in energietoezicht

Verder zou ACM in de in het kader van de tariefregulering uitgevoerde doelmatigheidstoets rekening kunnen houden met het vergroenen van OPEX en CAPEX. Er is nu een drempel om duurzaam in te kopen, omdat de netbeheerder het risico loopt dat dit als niet doelmatig wordt beschouwd door ACM. Een te grote focus van ACM op doelmatigheid ontnemt alle prikkels bij een netbeheerder om duurzaam in te kopen.

Vraag 6: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u de visie van ACM met betrekking tot het toezicht op de rol en taken van de netbeheerder in relatie tot duurzaamheid onderschrijft?

Netbeheerders hebben middels de position paper¹ van Netbeheer Nederland van 6 juni 2012 aangegeven niet de beperkende factor te willen zijn bij de ontplooiing van duurzame initiatieven van derden, bijvoorbeeld door hoge aansluitkosten of operationele kosten. Juist in deze wettelijke taken moet er meer ruimte in de tariefregulering komen voor duurzaamheidsinvesteringen om dit optimaal te kunnen faciliteren. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de toevoeging in artikel 82, tweede lid, van de Gaswet dat de methode van regulering wordt vastgesteld met inachtneming van duurzaamheid.

Vraag 7: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre en op welke wijze ACM volgens u een rol zou moeten spelen in de relatie tussen netbeheerder en marktpartijen, specifiek met betrekking tot de invulling van de wettelijke taken op het gebied van duurzaamheid door de netbeheerder?

Zie antwoord onder vraag 6.

Vraag 8: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u de visie van ACM met betrekking tot het toezicht op investeringen en/of uitbreidingsplannen van de netbeheerder in relatie tot duurzaamheid onderschrijft?

Innovatieve duurzaamheidsprojecten en doelmatigheidstoetsen van een regulator gaan niet hand in hand. Deze projecten zijn vaak speculatief en onzeker, maar zijn wel noodzakelijk in de overgang naar een duurzame energievoorziening. Een te grote focus van ACM op doelmatigheid ontnemt alle prikkels bij een netbeheerder om dergelijke investeringen te doen of deel te nemen aan dergelijke projecten. Netbeheerders zijn echter een essentiële facilitator van de overgang naar de duurzame energie. Een te grote focus op doelmatigheid leidt ertoe dat netbeheerders een beperkende factor worden en de transitie naar een duurzame energievoorziening vertraagd zal worden. In het Verenigd Koninkrijk onderkent men dit en wordt innovatie gestimuleerd in de tariefregulering.

¹ Het faciliteren van de invoeding van groen gas in gasnetten, document N-12-1493 d.d. 6 juni 2012

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 2 december 2013

Ons kenmerk: LTM 13.0970

Onderwerp: Consultatiedocument Duurzaamheid in energietoezicht

In de casus over de overstort van groen gas van een regionaal net naar het landelijke net geeft ACM aan goedkopere alternatieven mee te wegen in haar beslissing over de noodzakelijkheid van investeringen door de netbeheerder. Hier gaat ACM voorbij aan de aansluit(punt)plicht die netbeheerders hebben en legt ze een te zware taak bij de netbeheerders door van hen te eisen op de stoel van de aangeslotene te gaan zitten om te bepalen welke bedrijfsfilosofie van de aangeslotene de beste maatschappelijke kosten/baten verhouding heeft. Een netbeheerder kan uitsluitend naar zijn eigen kosten en opbrengsten kijken, waarbij ACM de mogelijkheid heeft de verhouding van deze twee voor investeringen in verband met duurzame projecten te beïnvloeden bij het vaststellen van de parameters voor de regulering.

Vraag 9: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u de visie van ACM met betrekking tot het toezicht op leveranciers in relatie tot duurzaamheid onderschrijft?

Wij hebben op dit punt geen mening.

Vraag 10: Kunt u gemotiveerd aangeven in hoeverre u de visie van ACM met betrekking tot het toezicht op (lokale) experimenten met betrekking tot duurzaamheid onderschrijft?

Van belang is dat er zo min mogelijk drempels zijn voor proeftuinen. ACM zou hierop kunnen toezien.

Vraag 11: Bieden de vijf door ACM beschreven thema's volgens u een volledig overzicht van de rol van duurzaamheid in het sectorspecifieke energietoezicht? Zo nee, kunt u zo concreet mogelijk (lieft geïllustreerd door een casus) beschrijven welke thema's u mist?

Over het algemeen zijn wij van mening dat ACM het onderwerp duurzaamheid te afwachtend benadert en hierdoor netbeheerders de kans ontnemt in deze een proactieve houding aan te nemen. Hierdoor zal het regelmatig voorkomen dat de netbeheerder de beperkende factor wordt bij de realisatie van duurzame projecten en de transitie naar een duurzame energievoorziening vertraagd zal worden.

Hoogachtend,
Gasunie Transport Services B.V.

Floris Gräper
Manager Business Development & Regulation